

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/21/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314206669
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5314206669.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členov senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a JUDr. Romana Tichého, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Z. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov - matky: T. N., rod. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom U., D. č. XXX, a otca: S. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. H. E. č. XXXX, zastúpeného splnomocneným zástupcom JUDr. Antonom Kupšom, advokátom so sídlom U., Z. č. XX, o zvýšenie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní matky maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 5P/39/2014-55 zo dňa 27. októbra 2014, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Čadca rozsudkom č. k. 5P/39/2014-55 zo dňa 27. 10. 2014 zvýšil výživné určené rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 14P/13/2009-48 zo dňa 25. 03. 2009 zo sumy 60,- eur mesačne na sumu 75,- eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť k rukám matky dieťaťa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počnúc dňom 24. 06. 2014. Zameškané výživné za obdobie od 24. 06. 2014 do 31. 10. 2014 vo výške 77,50 eur súd povolil otcovi splácať v splátkach po 5,- eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám matky dieťaťa pod stratou výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich. Zároveň rozhodol, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že matka sa návrhom podaným dňa 24. 06. 2014 domáhala, aby súd otca maloletého zaviazal prispievať na výživu syna Z. sumou 160,- eur mesačne.

Súd mal za preukázané, že naposledy bolo rozhodnuté o výživnom rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 14P/13/2009 zo dňa 25. 03. 2009. Maloletý v tom čase navštevoval šiesty ročník základnej školy, v súčasnosti navštevuje druhý strednej školy, a teda súd mal jednoznačne preukázané, že u maloletého došlo k podstatnej zmene pomerov. Matke sa značne zvýšili výdavky s návštevou tejto školy, nakoľko musela synovi nakúpiť pracovné oblečenie, obuv, náradie, knihy z cudzích jazykov po 20,- eur, taktiež mu platí cestovné po 35,- eur mesačne, dáva mu vreckové. Maloletý má veľký záujem o šport.

Otec v čase posledného rozhodovania o výživnom bol zamestnaný ako pomocný robotník s priemerným mesačným zárobkom 286,- eur, od 21. 01. 2009 bol práceneschopný. V súčasnosti poberá invalidný dôchodok vo výške 127,- eur, je zamestnaný na základe dohody, kde zarobí okolo 70,- eur. Má uznanú invaliditu na 45 %. Brigádnicky si privyrobí menšiu sumu. Matka v čase posledného rozhodovania o výživnom, ako aj v súčasnosti pracuje v tej istej firme. V roku 2008 jej čistý mesačný zárobok bol 14.000,- Sk, v súčasnosti je to 559,- eur. Matke sa zvýšili náklady aj tým, že aj starší syn S. už navštevuje 4. ročník strednej školy, v čase posledného rozhodovania o výživnom bol v 9. ročníku základnej školy.

Súd tak mal jednoznačne preukázané, že na strane maloletého Z. došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného. Pri zvýšení výživného však súd neprihliada len na odôvodnené potreby oprávneného, ale aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, pretože pokiaľ ide o otca, jeho príjem sa znížil, bol uznaný čiastočne invalidným, avšak privyrába si menšími sumami. Preto súd zvýšil výživné na maloletého Z. zo sumy 60,- eur na sumu 75,- eur mesačne.

Nakoľko súd určoval výživné spätne, vzniklo otcovi zameškané výživné vo výške 77,50 eur (4 mesiace x 15,- eur plus 7 dní x 2,50 eur), ktoré súd povolil otcovi splácať v splátkach po 5,- eur spolu s bežným výživným k rukám matky dieťaťa pod stratou výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich.

Proti tomuto rozsudku podala matka maloletého odvolanie, ktorým sa domáhala, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok okresného súdu tak, že zvýši výživné na maloletého Z. zo sumy 60,- eur mesačne na sumu 120,- eur mesačne.

V odôvodnení uviedla, že z odôvodnenia súdu má pocit, že otec nemusí na výživu ich detí prispievať viac, ako mu bolo naposledy súdom určené, lebo ako matka robí nadčasy a všetko pre to, aby deti mali z čoho žiť, a to i napriek tomu, že uviedol, že mal jednoznačne preukázané, že na strane maloletého Z. došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného. Napádaný rozsudok preto považuje za alibistický, nelogický a v rozpore s dobrými mravmi.

Uviedla, že má vedomosť, že otec pracuje denne 8 hodín na stavbe, takže dostáva plat vo výške cca 70,- eur oficiálne na dohodu a ostatné na ruku. Pracuje však 40 hodín týždenne, čo znamená, že dohoda o pracovnej činnosti uzatvorená so zamestnávateľom Emil Sýkora - ČEJS je len fiktívna, špekulatívna a účelová.

Otec má uznanú invaliditu na 45 %, avšak sú neskúmal, z akej príčiny sa stal invalidným. Svoj zdravotný stav si spôsobil vlastným pričinením, a to požívaním väčšieho množstva alkoholických nápojov. Z odborného vyjadrenia MUDr. Jozefa Hudcovského pritom nevyplýva časové obmedzenie práce a ani vykonávanie práce len po obmedzenú dobu, t. j. otec má možnosť pracovať. Otec maloletého má 44 rokov, je v najproduktívnejšom veku a má za to, že je schopný sa riadne zamestnať.

Maloletý Z. študuje druhý ročník na Priemyselnej strednej škole, odbor informatik sietových technológií, pričom sa učí veľmi dobre a je veľký predpoklad, že bude chcieť pokračovať v štúdiu na vysokej škole. Je aktívnym športovcom, hrá futbal za Čadcu - Horelicu. Ako aktívny športovec najmä veľa zje.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti má za to, že otec je schopný na svoje pomery prispievať vyšším výživným na maloletého Z., nakoľko žiadnym iným spôsobom sa na výžive nepodieľa a neprejavuje o neho záujem.

Otec maloletého vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

Uviedol, že dôvody uvedené v odvolaní nezodpovedajú vykonanému dokazovaniu pred Okresným súdom Čadca, ktorý vo veci vykonal rozsiahle a dostatočné dokazovanie a po starostlivom zvážení vykonaných dôkazov, jednotlivito i vo vzájomnej súvislosti sa vysporiadal so všetkými skutkovými okolnosťami veci a rozhodol vo veci spravodlivo s náležitým odôvodnením. Tvrdenia matky, že pracuje denne viac ako 8 hodín a dosahuje väčší príjem než aký bol uvedený na pojednávaní sú špekulatívne a ničím nepodložené. Jeho zdravotný stav mu umožňuje pracovať len 10 hodín týždenne. Kvôli svojmu zdravotnému postihnutiu má v porovnaní so zdravými jedincami podstatne menej príležitostí sa zamestnať, resp. uplatniť sa na trhu práce. Poberá len invalidný dôchodok 127,- eur a na základe dohody zarobí 70,- eur a nie je v jeho schopnostiach a možnostiach platiť vo výške, ktorú požaduje matka.

Kolíznym opatrovníkom sa k odvolaniu matky nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“)), po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkom konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2, § 156 ods. 3 O. s. p.) preskúmal rozhodnutie napadnuté odvolaním v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci vykonal vo veci dostatočné dokazovanie a v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, na podklade vykonaného dokazovania, ktoré vyhodnotil

v súlade s ust. § 132 O. s. p., dospel k správnym skutkovým záverom a prejednávaniu veci aj správne právne posúdil. Svoje rozhodnutie následne odôvodnil v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p.

Odvolačný súd odvolanie matky maloletého nepovažoval za dôvodné. Súd prvého stupňa posudzujúce rozhodujúce kritériá pre zmenu doteraz určeného výživného vykonal v tomto smere dostatočné dokazovanie a skutkový stav zistil úplne a správne a tento následne i správne právne posúdil.

Vykonaným dokazovaním pred súdom prvého stupňa mal odvolací súd preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 14P/13/2009-48 zo dňa 25. 03. 2009, právoplatným dňa 30. 04. 2009, bola otcovi maloletého Z. N. uložená povinnosť platiť výživné na v tom čase ešte mal. S. vo výške 75,- eur mesačne a na maloletého Z. vo výške 60,- eur mesačne vopred k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci s účinnosťou od 04. 02. 2009. Matka maloletého bola v tom čase zamestnaná vo firme BIORENAL, s. r. o., Trenčín, kde dosahovala priemerný čistý mesačný príjem vo výške cca 464,71 eur (14.000,- Sk), poberala prídavky na deti spolu vo výške 42,50 eur. Otec maloletého bol zamestnaný vo firme ARMY SHOP, Rastislav Matejčík, Oščadnica, jeho priemerný čistý mesačný príjem bol 286,- eur. Maloletý Z. bol žiakom základnej školy.

Rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 8P/15/2012-54 zo dňa 26. 11. 2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP/46/2013-73 zo dňa 26. 06. 2013, súd návrh matky maloletého na zvýšenie a otca maloletého na zníženie výživného zamietol. Maloletý Z. bol v tom čase stále žiakom základnej školy. Matka naďalej pracovala u toho istého zamestnávateľa, jej čistý priemerný mesačný príjem bol 537,- eur. Otec maloletého bol nezamestnaný, poberal dávku v hmotnej núdzi vo výške 97,19 eur, od decembra 2011 bol dlhodobo práceneschopný.

V súčasnosti je matka maloletého naďalej zamestnaná u zamestnávateľa BIORENAL, s. r. o., Trenčín, jej priemerný mesačný čistý príjem predstavuje sumu 559,- eur mesačne, pobera prídavky na deti spolu vo výške 47,04 eur. Matka s maloletým Z. a druhým, už plnoletým synom S., býva v rodinnom dome, ktorého je vlastníčkou. Má bežné výdavky spojené so zabezpečením chodu domácnosti, ako aj úhradou školských potrieb synov. Otec maloletého je v súčasnosti poberateľom invalidného dôchodku vo výške 127,- eur mesačne, okrem toho vykonáva pracovnú činnosť na základe dohody o pracovnej činnosti pre zamestnávateľa Emil Sýkora - ČEJS, Krásno nad Kysucou ako pomocný stavebný robotník s dohodnutou odmenou 2,10 eur za hodinu v hrubom, v čistom jeho mzda v priemere predstavuje sumu 70,415 eur. Je vyučený inštalatér. Býva v rodičovskom dome. Otec maloletého je uznaný invalidným v rozsahu 45 %, podľa odborného posudku o invalidite zo dňa 20. 02. 2013 môže otec maloletého vykonávať fyzicky nenáročnú prácu s možnosťou striedania pracovných polôh, bez dlhej chôdze a státi. Obaja rodičia maloletého Z. majú ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči v súčasnosti už plnoletému synovi S. N., ktorú má otec maloletého určenú vo výške 75,- eur. Maloletý Z. je v súčasnosti študentom prvého ročníka Strednej priemyselnej školy Kysucké Nové Mesto, s čím sú spojené zvýšené výdavky nielen na učebné pomôcky, ale i dochádzku do školy.

Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“) dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 62 ods. 1, 2 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Z ust. § 78 ods. 1 zákona o rodine vyplýva, že právoplatné rozhodnutie o výživnom možno zmeniť (len) keď dôjde k zmene pomerov, a to či už na strane výživou oprávneného alebo výživou povinného, prípadne na oboch stranách. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane výživou povinného či oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov podľa § 78 ods. 3 zákona o rodine. Takouto zmenou môže byť napr. strata či nadobudnutie zamestnania (prícom

v prípade straty zamestnania je súd povinný skúmať príčiny tejto straty), dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej či zánik existujúcej vyživovacej povinnosti, zmena majetkových pomerov, zmena schopností, možností poskytovať výživné, nástup do predškolského zariadenia a následne nástup školskej dochádzky, prechod medzi jednotlivými stupňami školskej dochádzky, nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti samostatne sa živiť, uzavretie manželstva a pod. Pri rozhodovaní o zmene výživného je potrebné porovnať okolnosti, dôležité pre určenie výživného tak v dobe skoršieho ako aj nového rozhodovania. Inak sa pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov používajú zásady, ktoré sú rozhodujúce aj pre určenie príslušného druhu výživného, kde podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, súd prihliadne nielen na odôvodnené potreby oprávneného, ale aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Schopnosťami a možnosťami rodičov sú pritom bezprostredne ovplyvňované i odôvodnené potreby dieťaťa. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Životná úroveň detí je tak úmerná životnej úrovni rodičov.

Porovnajúc okolnosti, ktoré tu boli v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom s okolnosťami v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia, dospel aj odvolací súd k záveru, že v danom prípade došlo k takej zmene pomerov na strane maloletého Z., ktorá odôvodňuje zvýšenie naposledy určeného výživného. Zmena pomerov na strane maloletého je spojená predovšetkým s jeho vekom a prestupom na vyšší stupeň vzdelávania, s čím sú nesporne zvýšené výdavky. Správne preto okresný súd rozhodol o zvýšení stanoveného výživného. Vzhľadom na príjmové a majetkové pomery otca maloletého (ktorého príjem predstavuje len invalidný dôchodok, príjem z dohody o pracovnej činnosti a príležitostnej brigádnickej činnosti) však ani podľa názoru odvolacieho súdu nebol priestor na zvýšenie výživného na sumu požadovanú matkou maloletého, t. j. 160,- eur mesačne (v návrhu), resp. 120,- eur (v odvolaní). Odvolací súd sa v tomto smere stotožňuje s výškou výživného určenou súdom prvého stupňa, ktorá je rovnaká ako výška výživného na toho času už plnoletého druhého syna rodičov maloletého Z., ktorý je vekovo blízky veku maloletého Z. a rovnako študuje na strednej škole. Odvolací súd prihliadol na to, že v konaní bolo preukázané, že otec maloletého je uznaný invalidným v rozsahu 45 %, čo mu sťažuje možnosť nájsť si primerané zamestnanie na trhu práce, čím sú jeho možnosti zamestnania reálne obmedzené. Pokiaľ matka maloletého poukazovala na to, že otec maloletého pracuje 8 hodín týždenne, uvedená skutočnosť v konaní preukázaná nebola.

Nakoľko odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o výšku zvýšeného výživného vyhodnotil ako vecne správne, potvrdil aj výrok o zameškanom výživnom, ktoré súd prvého stupňa vychádzajúc zo sumy doteraz určeného a zvýšeného výživného určil správne.

S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 O. s. p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie sa mohlo začať i bez návrhu. Konanie o výživnom na mal. dieťa je konaním vo veciach starostlivosti o maloleté deti, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O. s. p.), preto odvolací súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.